

DATOS IDENTIFICATIVOS

Prácticas externas: Practicum

Materia	Prácticas externas: Practicum			
Código	O05G220V01701			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	30	OB	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Aguiar Fernández, Francisco Javier			
Profesorado	Aguiar Fernández, Francisco Javier Méndez Fernández, Ana Belén			
Correo-e	francisco.aguiar@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral O Prácticum é unha materia de carácter obrigatorio, do primeiro semestre do cuarto curso da titulación. Consta de 30 créditos ECTS, equivalentes a 750 horas, das que 450-525 asignanse ás prácticas en institucións externas (en función dos horarios da institución externa). As restantes computaranse nas actividades de: seminarios de iniciación previos ó inicio das horas en institucións, entidades e empresas externas; sesións de titorización e seguemento do alumnado durante o proceso de realización do Prácticum, procedementos de avaliación das competencias adquiridas, así como o traballo autónomo do alumnado necesario para garantir todos os aspectos anteriores.

O prácticum insertase no módulo E do Plan de estudos: Prácticum e Traballo Fin de Carreira e dentro deste na materia que ten a mesma denominación.

O prácticum é un conxunto de actividades orientadas a unha aprendizaxe baseada na acción e a experiencia, e a permitir a apropiación de destrezas e coñecementos, que permite aos estudantes, entre outras actividades, descubrir, analizar e comprender o contexto e os procesos de intervención social na compañía dun/ha traballador/a social experimentado/a no seu propio contexto organizativo. O prácticum desenvólvese en servizos e entidades desde os que se prestan servizos de traballo social e que son recoñecidos como centros colaboradores para a formación en prácticas polas universidades mediante convenios. Inclúe dous elementos: a supervisión, realizada por titores/as académicos profesores/as da universidade, e a tutela profesional, realizada polos traballadores/as sociais das institucións colaboradoras.

Competencias de titulación

Código	
A1	Traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
A2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
A3	Traballar coas persoas para que sexan autosuficientes e con capacidade para manifestar as súas necesidades, desexos, puntos de vista e circunstancias
A4	Actuar preventivamente e na resolución das situacións de risco para a cidadanía, para si mesmo/a e para os colegas de profesión
A5	Administrar e ser responsable, con supervisión e apoio, da propia práctica dentro da organización
A6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
A7	Establecer relacións profesionais co fin de identificar a forma máis adecuada de intervención
A8	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
A9	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención

- A10 Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados
- A11 Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promover o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen co fin de preparar a finalización da intervención
- A12 Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc
- A13 Apoiar o desenvolvemento de redes para facer fronte ás necesidades e traballar a favor dos resultados planificados examinando coas persoas as redes de apoio ás que poidan acceder e desenvolver; en especial, no caso de mulleres (maltratadas, coidadoras habituais de persoas dependentes, enfermas mentais e con outras incapacidades...) e considerando as peculiaridades de Galicia en tanto que é un país con alta dispersión da poboación, agrupación territorial moi diferenciada entre o rural e os espazos urbanos, territorios abandonados e alto envellecemento da poboación (esixencia de maiores redes)
- A14 Promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal; en especial con colectivos con diversidade multicultural (inmigración, emigración de retorno, minorías étnicas...) e coas mulleres, tendo en conta a súa marxinación historicamente condicionada no ámbito da participación social-cultural e nos órganos de decisión e poder (empowerment)
- A15 Traballar cos comportamentos que representan un risco para o sistema cliente identificando e avaliando as situacións e circunstancias que configuran o devandito comportamento e elaborando estratexias de modificación dos mesmos
- A16 Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes
- A17 Utilizar a mediación como estratexia de intervención destinada á resolución alternativa de conflitos
- A18 Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social
- A19 Defender as persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades e actuar no seu nome se a situación o requirir
- A20 Preparar e participar nas reunións de toma de decisións co fin de defender mellor os intereses das persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades
- A22 Establecer, minimizar e administrar o risco cara a un mesmo e os colegas a través da planificación, revisión e seguimento de accións para limitar o estrés e o risco
- A23 Administrar e ser responsable do seu propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo
- A24 Contribuír á administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade
- A25 Xestionar e presentar historias e informes sociais manténdooos completos, fieis, accesibles e actualizados como garantía na toma de decisións e valoracións profesionais; con especial precaución a respecto do dereito dos usuarios e das usuarias á confidencialidade, ao segredo profesional e á protección de datos
- A26 Traballar de xeito eficaz dentro de sistemas, redes e equipos interdisciplinares e «multiorganizacionais» co propósito de colaborar no establecemento de fins, obxectivos e tempo de duración dos mesmos contribuíndo igualmente a abordar de xeito construtivo os posibles puntos de vista existentes
- A28 Investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual das mellores prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo
- A29 Traballar dentro de estándares acordados para o exercicio do Traballo Social e asegurar o propio desenvolvemento profesional utilizando coñecementos e técnicas profesionais como medio para xustificar decisións, reflexionando criticamente sobre as mesmas e utilizando a supervisión como medio para mellorar e avaliar o exercicio profesional
- A30 Xestionar conflitos, dilemas e problemas éticos complexos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados
- A31 Contribuír á promoción das mellores prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan
- B1 Capacidade de análise e síntese
- B2 Capacidade de organización e planificación
- B3 Capacidade reflexiva
- B6 Coñecemento da cultura propia da comunidade
- B7 Aprendizaxe e dominio de novas tecnoloxías
- B8 Capacidade de xestión da información
- B11 Traballo en e con equipos diversos
- B14 Habilidades nas relacións interpersoais
- B15 Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
- B16 Razoamento crítico
- B17 Compromiso ético
- B18 Aprendizaxe autónoma
- B19 Adaptación a novas situacións
- B20 Creatividade
- B21 Liderado

B22 Iniciativa e espírito emprendedor

B23 Motivación pola calidade

B24 Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1.-Ser capaz de avaliar situacións humanas e recoller, ordear, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais, os métodos e técnicas profesionais e os procedementos institucionais	A1	B1
	A3	B8
	A9	B14
	A11	B15
	A12	
	A13	
	A14	
	A17	
	A19	
	A24	
2.-Ser capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social, planificar a secuencia de accións e seguir e avaliar o seu desenvolvemento	A2	B2
	A10	B3
	A18	B6
	A24	B11
		B19
	B24	
3.-Ser capaz de reflexionar sobre o seu comportamento, e ser capaz de modificalo á luz da experiencia e de identificar e someter a revisión os seus propios límites persoais e profesionais	A5	B3
	A6	B16
	A7	B17
	A16	B19
	A28	B23
	A31	
4.-Ser capaz de aplicar e integrar os coñecementos teóricos na práctica	A2	B3
	A8	B18
	A10	B19
	A11	B20
	A20	
	A28	
	A30	
5.-Ser capaz de programar o propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo	A5	B8
	A6	B11
	A20	B19
	A22	B23
	A23	
	A31	
6.-Ser capaz de analizar a propia práctica e identificar os seus límites e carencias profesionais, e asumir a responsabilidade da adquisición continuada de coñecementos e destrezas	A4	B3
	A5	B8
	A22	B16
	A24	B17
	A30	B18
	B23	
7.-Ser capaz de utilizar axeitadamente a supervisión e sistematizar a práctica	A2	B1
	A5	B2
	A6	B3
	A16	B7
	A25	B16
		B18
	B22	
8.-Ser capaz de contribuir á promoción de boas prácticas do traballo social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan	A6	B16
	A26	B17
	A29	B19
	A31	B21
	B23	
9.-Ser capaz de elaborar e redactar informes e traballos académicos e profesionais utilizando as distintas técnicas dispoñibles	A16	B1
	A22	B2
	A24	B3
	A25	B17
	A29	B24

10.-Ser capaz de xestionar dilemas e problemas éticos e doutra índole profesional, identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados	A15 A19 A20 A22 A24 A30	B3 B6 B11 B16 B17 B18 B23 B24
11.-Ser capaz de elaborar informes e traballos académicos e profesionais, utilizando distintas técnicas, incluídas as derivadas das tecnoloxías da información e a comunicación	A23 A28	B1 B2 B3 B7 B8 B16 B18 B20
12.-Ser capaz de sintetizar información e presentar conclusións verbalmente e por escrito, de forma estrutura e axeitada á audiencia a que vai destinada	A6 A26 A28	B1 B3 B7 B8 B16 B18 B20 B23

Contidos

Tema	
1.-Realización de actividades e tarefas de preparación, seguemento e avaliación para a inserción no centro de prácticas.	Non hai.
2.-Coñecemento da institución e campo de intervención da práctica.	Non hai.
3.-Aplicación dos coñecementos teóricos na práctica.	Non hai.
4.-Observación participante da realidade no contexto profesional.	Non hai.
5.-Aplicación dos métodos, técnicas e procedementos profesionais.	Non hai.
6.-Utilización e manexo da documentación e instrumentos profesionais.	Non hai.
7.-Reflexión e análise da práctica profesional a través da supervisión individual e grupal.	Non hai.
8.-Recompilación, tratamento e análise de datos cara a sistematización da práctica.	Non hai.
9.-Elaboración da memoria final do prácticum.	Non hai.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Obradoiros	4	22	26
Outros	1	10	11
Titoría en grupo	8	24	32
Prácticum	525	10	535
Informes/memorias de prácticas	0	44	44
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	0	100	100

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición
Actividades introdutoriasA coordinación do Prácticum fará una sesión informativa sobre o mesmo o día 4 de setembro, comunicando previamente hora e aula.

Obradoiros	Serán desenvolvidos polos/as titores/as académicos/as co grupo de alumnado asignado durante a segunda e terceira semana de setembro. Horas e aula serán comunicadas ó alumnado polo/as responsables da titorización académica. Consistirán en actividades e tarefas introductorias ó campo de prácticas.
Outros	Consistirán en supervisións individuais de cada alumno/a co/a seu titor/a académico/a, para o desenvolvemento e asesoramento do Prácticum cara a acadar un resultado positivo final. O alumnado terá 3 sesións, unha por mes (outubro, novembro e decembro).
Titoría en grupo	Consistirá en supervisións grupais co/a titor/a académico/a asignado/a, nun marco de aprendizaxe colaborativo e reflexións sobre as competencias a acadar no Prácticum. O alumnado terá 3 sesións.
Prácticum	Asistencia e realización de tarefas do proxecto de prácticas persoal do alumno na institución externa, baixo a titorización do profesional da institución de destino do Prácticum

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiros	1.-Titorización individual: realizarase mediante as supervisións individuais. 2.-Titorización grupal: realizaranse nas supervisións grupais. 3.-En todo caso o alumnado será atendido nos horarios de titorías xerais dos coordinadores do Prácticum como do/a seu /sua titor/a académico/a.
Outros	1.-Titorización individual: realizarase mediante as supervisións individuais. 2.-Titorización grupal: realizaranse nas supervisións grupais. 3.-En todo caso o alumnado será atendido nos horarios de titorías xerais dos coordinadores do Prácticum como do/a seu /sua titor/a académico/a.
Titoría en grupo	1.-Titorización individual: realizarase mediante as supervisións individuais. 2.-Titorización grupal: realizaranse nas supervisións grupais. 3.-En todo caso o alumnado será atendido nos horarios de titorías xerais dos coordinadores do Prácticum como do/a seu /sua titor/a académico/a.
Prácticum	1.-Titorización individual: realizarase mediante as supervisións individuais. 2.-Titorización grupal: realizaranse nas supervisións grupais. 3.-En todo caso o alumnado será atendido nos horarios de titorías xerais dos coordinadores do Prácticum como do/a seu /sua titor/a académico/a.
Probas	Descrición
Informes/memorias de prácticas	1.-Titorización individual: realizarase mediante as supervisións individuais. 2.-Titorización grupal: realizaranse nas supervisións grupais. 3.-En todo caso o alumnado será atendido nos horarios de titorías xerais dos coordinadores do Prácticum como do/a seu /sua titor/a académico/a.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Obradoiros	Asistencia, participación, interacción e realización das actividades/tarefas encomendadas nos seminarios preparatorios antes de iniciar ás prácticas en institucións.	5 Máximo
Outros	Asistencia, participación, interacción e realización das actividades/tarefas encomendadas para as supervisións individuais.	5 máximo
Titoría en grupo	Asistencia, participación, interacción e realización das actividades/tarefas encomendadas para as supervisións grupais	10máximo
Informes/memorias de prácticas	Informe final do profesional titor externo relativo á valoración do proxecto de prácticas persoal do alumno na institución externa	50 máximo
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	Memoria do prácticum realizada polo/a alumno/a	30 máximo

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación

A avaliación do prácticum deberá verificar a capacidade efectiva de desenvolver tarefas concretas da actividade profesional, así como a adquisición das destrezas e aptitudes correspondentes.

A avaliación terá carácter continuado a traveso do seguimento do traballo titorizado. de seguimento e criterios de avaliación do mesmo, que incluírá a valoración dos informes dos/as titores/as externos, as actividades de seguimento e supervisión dos/as titores/as académicos/as, así como a memoria final do alumnado.

En todo caso, a nota final do alumnado virá dada nun 50% pola valoración emitida polos/as titores/as das entidades colaboradoras e o outro 50% será emitido polo/a titor/a académico, en función das activades de seguimento, supervisión e a memoria final. Será requisito o depósito dunha copia da memoria de prácticas na institución colaboradora en formato e data establecida pola coordinación.

O titor académico da universidade será o responsable da síntese avaliativa. A cualificación final será numérica de 0 a 10 segundo a lexislación vixente. Para superar a materia será necesao aprobar por independente cada unha das metodoloxías de avaliación.

SEGUNDA CONVOCATORIA:

Avaliaranse as competencias non superadas e adquiridas na convocatoria do primeiro semestre.

Bibliografía. Fontes de información

- Fernández, M. y Jiménez A. (2006). *El informe social. Cuestiones a debate*. Málaga: Colegio Oficial de Diplomadas y Diplomados en Trabajo Social de Málaga.
- Guinot, C. (Coord.) (2008). *Métodos, técnicas y documentos utilizados en Trabajo Social*. Bilbao: Deusto Publicaciones
- VVAA (2008). Instrumentos de Valoración y programación. *Revista de Servicios Sociales y Política Social*, 83.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

- Traballo de Fin de Grao/O05G220V01991
- Traballo social na incorporación social/O05G220V01908
- Traballo social e ámbitos profesionais/O05G220V01907
- Traballo social e cooperación ao desenvolvemento/O05G220V01905
- Traballo social e mediación/O05G220V01906

Outros comentarios

PRERREQUISITOS:

Para poder MATRICULAR/CURSAR o Prácticum, o alumnado deberá de ter superadas 8 das 10 materias seguintes, tal e como consta na última modificación do Plano de Estudos vixente:

- Habilidades, instrumentos e técnicas en Traballo Social
- Traballo Social individual e familiar
- Servizos Sociais Especializados I
- Proceso de Planificación en Traballo Social
- Organización dos Servizos Sociais
- Ética e Traballo Social
- Conceptos, Teorías e Métodos en Traballo Social
- Traballo Social Grupal e Comunitario
- Servizos Sociais Especializados II
- Xestión de Organizacións de benestar social

RECOMENDACIÓNS:

Recoméndase ao alumnado que atenda ao cumprimento dos deberes recollidos na normativa que regula o prácticum: Durante a permanencia do alumnado nas institucións externas recoméndase asistencia e puntualidade, actitude positiva e de aprendizaxe, participación e integración na institución e responsabilidade nas tarefas e actividades encomendadas. Ademais, para a realización da memoria das prácticas recoméndase unha boa organización e estruturación do traballo, boa presentación, adaptación aos contidos propostos, utilización de técnicas de rexistro axeitadas, utilización de fontes e documentación suficiente e axeitada e introducir aspectos novidosos, creativos e reflexivos.

Outros aspectos relevantes: a coordinación elaborará protocolos específicos para o desenvolvemento das competencias, contidos e avaliación do Prácticum, que serán postos a disposición do alumnado a través da titorización académica no momento en que sexan precisos. Estes estarán adaptados a normativa de Prácticum, a presente guía docente e ó proxecto persoal do/a alumno/a, polas características específicas de cada institución.

Todo o alumnado deberá de darse de alta na plataforma "Faitic", pois esta será utilizada como canle habitual para a difusión de materiais, documentos e anuncios
